

ZARZĄDZENIE NR 60/2026

Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu

z dnia 10 sierpnia 2026 r.

w sprawie włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków z terenu województwa podkarpackiego karty ewidencyjnej zabytku niewpisanego do rejestru zabytków województwa podkarpackiego

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece na zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.), w oparciu o przepis § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2021 r., poz. 56), a także § 8 ust. 5 Regulaminu Organizacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 91/19 Wojewody Podkarpackiego z dnia 18 kwietnia 2019 r. zmieniony zarządzeniem Nr 158/19 Wojewody Podkarpackiego z dnia 5 września 2019 r., zarządza się co następuje:

§ 1

Do wojewódzkiej ewidencji zabytków województwa podkarpackiego włącza się karty ewidencyjne zabytków nieruchomych:

- **stanowisko archeologiczne Prełuki 1 AZP 118-77/4**, funkcjonujące jako wieś historyczna z okresu nowożytnego, zlokalizowane na terenie działki nr ewid. 3/1, 4, 5, 7/3, 8, 22/5, 22/7, 22/8, 22/9, 22/10, 22/11, 26/1, 26/2, 26/3, 26/4, 26/5, 26/6, 26/7, 26/8, 26/9, 37/6, 37/8, 37/9, 37/10, 37/11, 37/12, 37/13, 37/14, 37/15, 37/16, 37/17, 39, 50/1, 50/3, 50/4, 50/5, 50/6, 61, 64, 70, 94/2, 94/5, obręb ewid. Prełuki, gm. Komańcza, pow. sanocki;
- **stanowisko archeologiczne Oslawica 2 AZP 119-77/11**, funkcjonujące jako wieś historyczna z okresu nowożytnego, zlokalizowane na terenie działki nr ewid. 10/23, 10/24, 11, 12/2, 13, 20/1, 22, 23, 24/3, 24/6, 24/8, 25, 26/1, 26/2, 26/4, 26/6, 26/7, 26/8, 26/12, 26/13, 26/15, 26/17, 26/18, 26/19, 26/20, 26/21, 26/22, 26/23, 26/24, 26/25, 27, 28, 29/1, 29/4, 29/5, 29/7, 29/8, 29/9, 29/10, 29/11, 29/12, 29/13, 29/14, 29/15, 29/16, 29/17, 29/19, 30/1, 30/3, 30/5, 31, 32/1, 32/2, 32/3, 33/1, 34/2, 34/5, 34/17, 34/21, 34/29, 34/32, 34/33, 34/34, 34/37, obręb ewid. Oslawica, gm. Komańcza, pow. sanocki;

- **stanowisko archeologiczne Dołżyca 2 AZP 118-76/2**, funkcjonujące jako cerkwisko z cmentarzem z XIX-XX w., zlokalizowane na terenie działki nr ewid. 113, obręb ewid. Dołżyca, gm. Komańcza, pow. sanocki;
- **stanowisko archeologiczne Balnica 3 AZP 120-78/11**, funkcjonujące jako wieś historyczna z okresu nowożytnego, zlokalizowane na terenie działki nr ewid. 63, 65, 66, 91, 92, 93, 94, 119, 123, 124, 128, 130, obręb ewid. Balnica 150, 155, obręb ewid. Wola Michowa, gm. Komańcza, pow. sanocki;
- **stanowisko archeologiczne Jawornik 1 AZP 117-77/9**, funkcjonujące jako wieś historyczna z okresu nowożytnego, zlokalizowane na terenie działki nr ewid. 214, 215, 216, 226/1 obręb ewid. Czystogarb, 12, 13/3, 13/4, 14/1, 17/3, 17/6, 17/8, 17/9, 17/10, 19/1, 19/3, 19/4, 19/5, 19/6, 20/1, 20/6, 20/7, 20/8, 21, 23/1, 23/3, 23/5, 23/14, 25/1, 25/2, 25/3, 28, 29/1, 31/1, 37, 66, 70, 84/1, 84/2, 84/3, 86/1, 86/2, obręb ewid. Jawornik, 209, 210, 211, obręb ewid. Rzepedź, gm. Komańcza, pow. sanocki.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się pracownikowi do spraw rejestru zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z/s w Przemyśle.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń, na stronie <https://wuooprzemysl.pl> oraz BIP Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z/s w Przemyśle.

U Z A S A D N I E N I E

Stanowiska archeologiczne Prełuki 1 AZP 118-77/4, Osławica 2 AZP 119-77/1, Balnica 3 AZP 120-78/11 i Jawornik 1 AZP 117-77/9 funkcjonujące jako wsie historyczne z okresu nowożytnego oraz Dołżyca 2 AZP 118-76/2 cerkwisko z cmentarzem, są śladami historycznego osadnictwa na terenie gminy Komańcza zasługującymi na wprowadzenie do Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków.

Wieś Prełuki została lokowana na prawie wołoskim w latach 1551-1600. W połowie XIX w. jej właścicielem był Alfred Lubaczewski, a w 1905 r. Józef Mikołaj Potocki. W 1888 r. wieś liczyła 48 domów i 356 mieszkańców. Pierwsze wzmianki o cerkwi w tym miejscu pochodzą z 1565 r. Ostatnia cerkiew trójdzielna drewniana, kryta blachą została

zbudowana w 1831 r. lub 1842 r. i rozebrana w latach 50 XX w. W terenie widoczne są pozostałości zagród oraz cerkwisko z cmentarzem. W miejscu tym lokalizowany jest również cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej.

Wieś Oslawica została założona przez Jacka Wosczyka z Radoszyc w 1530 r. W 1539 r. została zakupiona przez Mikołaja Herburta Odnowskiego ówczesnego kasztelana przemyskiego. W 1657 r. wieś najechał i złupił Jerzy Rakoczy. W 1821 r. na jej obszarze zbudowano murowaną cerkiew filialną pw. św. Michała Archanioła, która po roku 1944 została zaadoptowana przez PGR, a w latach 60 XX w. rozebrana z uwagi na zły stan techniczny. W 1921 r. Oslawica liczyła 121 domów, w których mieszkało 723 osoby, w tym 696 wyznania grekokatolickiego, 13 rzymskokatolickiego i 13 żydów. Po 1944 r. wieś została całkowicie wysiedlona. Znajdują się tutaj trzy cmentarze, w tym dwa w najbliższym sąsiedztwie cerkwiska, natomiast trzeci zlokalizowany jest na północ od nich, w zakolu rzeki Oslawicy.

Cerkwisko z cmentarzem z XIX-XX w. we wsi Dołżyca po cerkwi pw. św. Michała Archanioła, która została wybudowana w 1840 r. i zniszczona po II wojnie światowej.

Wieś Balnica została założona na prawie wołoskim jako wieś królewska w 1549 r. Pierwotnie nazywała się Bannica (od bani, czyli słonego źródła). W 1616 r. we wsi było 17 łąnów uprawnych, ale po spustoszeniach dokonanych w 1657 r. przez wojska węgierskie Jerzego Rakoczego obrabiano tylko 1 łąn. Podnoszącą się z ruin wieś doszczętnie zrabowano 1686 r. W 1921 r. w Balnicy było 75 domów i 470 mieszkańców w tym 436 wyznania grekokatolickiego, 33 rzymskokatolickiego i 11 wyznania mojżeszowego. Po 1945 r. wieś została całkowicie wysiedlona.

Wieś Jawornik została założona na prawie wołoskim jako wieś królewska w 1565 r. przez Romana Rusina. Od 1539 r. wieś należała do Mikołaja Herburta Odnowskiego. Pod koniec XVI w. we wsi było 14 łąnów uprawnych, ale po spustoszeniach dokonanych w 1657 r. przez wojska węgierskie Jerzego Rakoczego wieś wyludniła się. Według spisu powszechnego z 1921 r. w Jaworniku było 71 domów i 425 mieszkańców (422 grekokatolików i 3 wyznania mojżeszowego). Po 1945 r. wieś została całkowicie wysiedlona.

W myśl art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece na zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.) Wojewódzki Konserwator Zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.

Zgodnie z przepisami § 14 ust. 1. rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych

lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2021 r., poz. 56.) wojewódzki konserwator zabytków włącza kartę ewidencyjną zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków po sprawdzeniu, czy dane zawarte w karcie ewidencyjnej zabytku są wyczerpujące i zgodne ze stanem faktycznym, a także czy dokumentacja fotograficzna zabytku umożliwia jego identyfikację.

Karty ewidencyjne będące przedmiotem niniejszego zarządzenia zawierają wyczerpujące dane, które zgodne są ze stanem faktycznym, a dokumentacja fotograficzna zabytku umożliwia jego identyfikację.

Przed włączeniem karty do wojewódzkiej ewidencji zabytków poinformowano o zamiarze jej włączenia do tej ewidencji w trybie i na zasadach określonych w § 15 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2021 r., poz. 56.).

Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece na zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.), zabytek stanowi nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Zgodnie z art. 6 u.o.z.o.z ochronie i opiece podlegają zabytki bez względu na stan zachowania.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Komańcza + zał.

2. Generalny Konserwator Zabytków – Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Chmielna 132/134, 00-805 Warszawa + zał.

3. BIP: <https://wuooprzemysl.bip.gov.pl/> + zał.

4. A/a – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z/s w Przemyślu, ul. Jagiellońska 29, 37-700 Przemyśl + zał.

5. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z/s w Przemyślu Delegatura w Krośnie, ul. Bieszczadzka 1, 38-400 Krosno + zał.